

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 419/2011-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť A. Š., B., zastúpenej advokátkou JUDr. J. F., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 526/1996 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009 (t. j. po 29. októbri 2009), a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2010 doručená sťažnosť A. Š., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. J. F., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 526/1996.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobným návrhom doručeným okresnému súdu 27. augusta 1996 domáhala proti F. Š., B. (ďalej len „odporca“), vyporiadania zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vec bola okresným súdom zaevidovaná pod sp. zn. 6 C 526/1996.

Sťažovateľka uviedla, že *«bola už raz masívnym a kumulovaným porušovaním práv na súdnu ochranu a spravodlivý proces „dohnaná“ Okresným súdom Bratislava IV, podať ústavnú sťažnosť. Išlo teda najmä o neefektívnu činnosť a masívne prieťahy v konaní č. 6 C 526/1996. O uvedenej ústavnej sťažnosti pozitívne rozhodol ÚS SR Nálezom č. I. ÚS 117/2009 z 29. 9. 2009.»*.

Sťažovateľka namieta, že *„postupom porušovateľa (OS Bratislava IV) po septembri 2009 došlo k ďalšiemu, tentoraz cielenému a zámernému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Porušovateľ svojím postupom v predmetnom procese priamo neguje zmysel čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pričom spôsobuje sťažovateľke extrémne veľké ťažkosti.“*.

V tejto súvislosti sťažovateľka *«hodnotí sudcom JUDr. M. J. vydaný rozsudok z 08. 12. 2009 (teda vyhlásený po znalosti cit. Nálezu ÚS SR) ako prejav úplného pohrdania právom a zákonnosťou. Oprávnenosť jej názoru potvrdil Krajský súd v Bratislave, keď uznesením č. 5 Co 142/2010 z 30. 04. 2010 zrušil tento rozsudok OS Ba IV č. 6 C 526/1996 z 08. 12. 2009. V záväznom právnom názore sa KS Bratislava jasne vyjadril, že: „... pri nerešpektovaní... postupu, by sa neprimerane nezasiahlo do majetkových práv odporcu, ale naopak neprimerane negatívne zasiahlo do práv navrhovateľky“.*».

Podľa názoru sťažovateľky *«predmetný spor zo skutkového, ani z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej náročnosti a právnej zložitosti – ba dá sa povedať, že v činnosti justície je obvyklý; „technológia“ dokazovania je súdom dostatočne známa a po dlhých desaťročiach až rutinná“.*».

Ďalej sťažovateľka uviedla, že *«pre ďalší postup súdu prvého stupňa po zrušení ním vydaného rozhodnutia z pozície nadriadeného súdu II. inštancie, platí viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP) tak v otázkach ustálenia skutkového stavu, ako i právnej kvalifikácie prejednávanej veci. Prvostupňový súd teda musí vydať také rozhodnutie, aké vyplýva zo skutkových alebo právnych stanovísk odvolacieho súdu... Prvostupňový súd je takto aj povinný vytvoriť – v rámci ústavného práva účastníka konania pred všeobecným súdom na súdnu ochranu a spravodlivý proces – podmienky, aby v prípade následného odvolania druhostupňový súd mohol potvrdiť také „nové“ rozhodnutie...»*

Na tieto fakty bol porušovateľ upozornený početnou korešpondenciou a už bol postihnutý sankciou z pozície ÚS SR. Nič z toho ale nevedlo k náprave – po septembri 2009 sa len v celej nahote ukázala inkompetencia a ignorantstvo OS Ba IV.»

Sťažovateľka tvrdí, že *„to čo doteraz povedala preukazuje, vzhľadom na okolnosti prípadu, nemožnosť pokladať sťažnosť (spravidla podávanú podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v spojení s § 53 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov) za postup, ktorý by umožnil dosiahnuť účinnú ochranu jej práv, priznaných Ústavou SR, ešte pred podaním ústavnej sťažnosti.“*

Podľa tvrdenia sťažovateľky zo strany okresného súdu v namietanom konaní naďalej dochádza k porušovaniu jej označeného základného práva, pričom poukazuje na skutočnosť, že prietahy v súdnom konaní jej spôsobujú *„extrémne veľké ťažkosti“*.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn.: 6 C 526/1996 porušil právo p. A. Š., aby sa jej vec prerokovala efektívne, spravodlivo a bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. A. Š., priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10.000,- € (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava IV je povinný uhradiť p. A. Š. trovy konania, tak, ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jej právnej zástupkyne JUDr. J. F...“

Sťažovateľka doplnila sťažnosť podaním z 5. januára 2011 doručeným ústavnému súdu 17. januára 2011 o „faktografiu“ postupu okresného súdu v predmetnej veci v období do vydania nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009 a po vydaní označeného nálezu ústavného súdu, súčasne predložila „špecifikáciu trov právneho zastúpenia“; trovy žiada uhradiť v sume 615,88 € s 20 % DPH.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená procesná situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 526/1996, pričom z obsahu sťažnosti vyplýva, že porušenie označeného základného práva namieta v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009, t. j. v období po 29. októbri 2009.

Napriek právnym názorom ústavného súdu vyjadreným v označenom náleze sa podľa tvrdenia sťažovateľky *„nič z toho - hoci vedenie OS Bratislava IV opakovane priznáva porušovanie práv sťažovateľky – sa ale dodnes nestretlo s adekvátnou reálnou odozvou, teda najmä smerovaním k vytvoreniu právnej istoty v danom súdnom spore“*.

Zo sťažnosti vyplýva, že namietané konanie nebolo do dňa podania opätovnej sťažnosti ústavnému súdu právoplatne skončené.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z právneho názoru, podľa ktorého účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. I. ÚS 167/03, IV. ÚS 432/09). Posúdenie otázky, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 61/03).

Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti sťažovateľky považoval za potrebné poukázať aj na svoj právny názor tvoriaci súčasť jeho ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmieta ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Tento právny názor ústavného súdu akceptuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva [pozri napr. rozhodnutie vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/05 (IV. ÚS 237/09, m. m. II. ÚS 290/09, IV. ÚS 42/2010 atď.)].

V posudzovanej veci bola sťažnosť ústavnému súdu doručená 27. decembra 2010, t. j. potom, ako okresný súd vo veci rozsudkom z 2. novembra 2010 meritórne rozhodol, teda v čase, keď už v zásade nemohol porušovať sťažovateľkou označené základné právo na

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo už samo osebe v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu zakladá dôvod na jej odmietnutie z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V okolnostiach prípadu sa s týmto záverom ústavný súd neuspokojil, a to predovšetkým vzhľadom na skutočnosť, že v predmetnej veci už nálezom č. k. I. ÚS 117/09-41 z 29. septembra 2009 vyslovil, že v namietanom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a uložil okresnému súdu, aby v ďalšom období konal v tomto konaní bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto preskúmal postup okresného súdu v namietanom konaní v období po nadobudnutí právoplatnosti označeného nálezu, t. j. v období po 29. októbri 2009, a zistil:

- 29. októbra 2009 okresný súd vyzval odporcu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na zrušenie predbežného opatrenia z 31. marca 2008, ktorým bolo odporcovi uložené umožniť sťažovateľke užívať byt v rodinnom dome na P. v B.,

- 8. decembra 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok vo veci samej,

- 5. januára 2010 sťažovateľka podala odvolanie proti rozsudku okresného súdu z 8. decembra 2009,

- prípisom z 10. februára 2010 okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľky odporcovi spolu s výzvou na vyjadrenie,

- 24. marca 2010 bol spis doručený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na účely rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky,

- krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 142/2010 z 30. apríla 2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (uznesenie bolo okresnému súdu doručené 2. júna 2010),

- okresný súd 9. júna 2010 nariadil pojednávanie vo veci na 21. september 2010 a na ten účel predvolal účastníkov konania,

- uznesením sp. zn. 6 C 526/1996 zo 7. júla 2010 okresný súd zastavil konanie o návrhu odporcu na zrušenie predbežného opatrenia z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, ktoré následne uznesením z 11. augusta 2010 zrušil z dôvodu zaplatenia súdneho poplatku odporcom,

- uznesením z 13. septembra 2010 okresný súd návrh odporcu na zrušenie predbežného opatrenia zamietol,
- 21. septembra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie vo veci, ktoré bolo odročené na žiadosť odporcu na 2. november 2010,
- na pojednávaní konanom 2. novembra 2010 bol vyhlásený rozsudok, proti ktorému sťažovateľka 9. decembra 2010 podala odvolanie,
- prípisom z 12. januára 2011 okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľky odporcovi spolu s výzvou na vyjadrenie,
- 9. februára 2011 bol spis doručený krajskému súdu pre účely rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky.

Ústavný súd pri posudzovaní sťažnosti zobral do úvahy obdobie, ktoré uplynulo od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu [predmetom posudzovania nemôže byť v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 418/06, II. ÚS 252/05) obdobie pred vydaním nálezu ústavného súdu z 29. septembra 2009], ako aj to, že okresný súd vo veci v období relevantnom na posúdenie opodstatnenosti sťažnosti (do odstúpenia spisu krajskému súdu 9. februára 2011) priebežne konal. Sama sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza viacero úkonov realizovaných okresným súdom po dátume rozhodnutia ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 117/09. S cieľom odstránenia nedostatkov v konaní (v rozsudku z 8. decembra 2009) vytýkaných mu v uznesení krajského súdu ako odvolacieho súdu z 30. apríla 2010 (spočívali v nerešpektovaní jeho právneho názoru vyjadreného v skoršom zrušujúcom uznesení, v nesprávnom zistení skutkového stavu a v nesprávnom právnom závere, pričom krajský súd v odôvodnení uznesenia vyslovil požiadavku doplniť dokazovanie vo veci) okresný súd následne po doplnení dokazovania v intenciách záverov krajského súdu opätovne rozhodol 2. novembra 2010, z čoho možno usudzovať, že pred podaním tejto sťažnosti (v spojení s rozhodnutím ústavného súdu o predchádzajúcej sťažnosti) okresný súd prijal všetky opatrenia smerujúce k zabezpečeniu ochrany základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Predmetný rozsudok na základe odvolania podaného sťažovateľkou je v súčasnosti opätovne predmetom preskúmania krajským súdom ako odvolacím súdom.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd na jednej strane vzal do úvahy, že postup okresného súdu v posudzovanom období možno považovať za plynulý (bez prietáhov), ale na druhej strane aj ako postup, ktorý možno hodnotiť ako nesprávny, resp. neefektívny, keďže došlo k opätovnému zrušeniu jeho meritórneho rozsudku vo veci (uznesením krajského súdu z 30. apríla 2010). Vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd v relatívne krátkom čase (do piatich mesiacov) od doručenia zrušujúceho uznesenia krajského súdu vo veci opätovne meritórne rozhodol rozsudkom z 2. decembra 2010, ústavný súd dospel k záveru, že toto pochybenie okresného súdu vzhľadom na ochranu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nemalo dôsledky takej intenzity, na základe ktorých by bolo možné po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie dospieť reálne k záveru, že v období po 29. októbri 2009 došlo postupom okresného súdu v namietanom konaní k opätovnému porušeniu tohto základného práva sťažovateľky.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak by okresný súd v ďalšom období (po prípadnom opätovnom zrušení jeho rozsudku z 2. novembra 2010 odvolacím súdom) v namietanom konaní bez ospravedlniteľného dôvodu nepostupoval plynulo, resp. efektívne, sťažovateľke nič nebráni v tom, aby sa opätovne obrátila na ústavný súd so sťažnosťou, ktorou bude namietat porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2011